

Analízis III. 11. heti feladatok 2017. november 30.

PDE 1. rész. Transzport egyenlet.

2. Oldjuk meg az alábbi elsőrendű transzport egyenleteket.

$$(a) \begin{cases} u'_t(x, t) + u'_x(x, t) = 0 \\ u(x, 0) = e^x \end{cases} \quad [\text{HF}_1] \begin{cases} u'_t(x, t) + 2 \cdot u'_x(x, t) = x^2 + 4tx \\ u(x, 0) = 0 \end{cases}$$

$$(b) \begin{cases} u'_t(x, t) + u'_x(x, t) = x - t \\ u(x, 0) = e^x \end{cases} \quad [\text{HF}_2] \begin{cases} u'_t(x, t) - 2 \cdot u'_x(x, t) = 0 \\ u(x, 0) = \sin(x) \end{cases}$$

PDE 2. rész. Laplace egyenlet.

2. (a) Legyen $f : [0, \pi] \rightarrow \mathbb{R}$ folytonos függvény, $f(0) = f(\pi) = 0$. Igazoljuk, hogy előállítható az alábbi két alakban:

$$f(x) = \sum_{k=0}^{\infty} \alpha_k \sin(kx), \quad f(x) = \sum_{k=0}^{\infty} \beta_k \cos(kx), \quad x \in [0, \pi].$$

(*Javaslat:* Fourier sorfejtés speciális alakjai.) A fenti szummákban $\alpha_k = ?$ $\beta_k = ?$

(b) Legyen $f : [0, 1] \rightarrow \mathbb{R}$ folytonos függvény, $f(0) = f(1) = 0$. Igazoljuk, hogy előállítható ilyen alakban:

$$f(x) = \sum_{k=0}^{\infty} \gamma_k \sin(k\pi x), \quad \gamma_k = ?$$

3. Igazoljuk egy speciális esetben, hogy a Laplace egyenlet invariáns a lineáris transzformációra. Tegyük fel, hogy $\Delta u(x, y) = 0$, ha $(x, y) \in \Omega$. Legyen továbbá

$$\bar{x} = ax, \quad \bar{y} = ay, \quad v(\bar{x}, \bar{y}) = u(x, y),$$

ahol a v függvény ÉT-a $\bar{\Omega} = \{(\bar{x}, \bar{y}) : (x, y) \in \Omega\}$. Igazoljuk, hogy $\Delta v = 0$ az új koordinátákban az $\bar{\Omega}$ tartományban.

4. Legyen $u(x, y)$ megoldása a Laplace egyenletnek az alábbi tartományon, az egységkörben:

$$\Omega = \{(x, y) : x^2 + y^2 < 1\}, \quad \partial\Omega = \{x^2 + y^2 = 1\}.$$

Jelölje W a megoldást polárkoordinátákban felírva:

$$W(r, \theta) = u(r \cos \theta, r \sin \theta).$$

Igazoljuk, hogy a Laplace egyenlet az új koordinátákban így írható:

$$\frac{\partial^2 W}{\partial r^2} + \frac{1}{r} \frac{\partial W}{\partial r} + \frac{1}{r^2} \frac{\partial^2 W}{\partial \theta^2} = 0.$$

5. Határozzuk meg az $u''_{xx}(x, y) + u''_{yy}(x, y) = 0$ Laplace egyenlet megoldását az $\Omega = (0, 1) \times (0, 1)$ tartományon az alábbi peremfeltétellel:

$$\begin{aligned} u(0, y) &= 0, & u(1, y) &= 0, & 0 < y < 1, \\ u(x, 0) &= 0, & u(x, 1) &= \sin(\pi x), & 0 < x < 1. \end{aligned}$$

D9* Igazoljuk további speciális esetekben, hogy a Laplace egyenlet invariáns a lineáris transzformációra. Tegyük fel, hogy $\Delta u(x, y) = 0$, ha $(x, y) \in \Omega$.

(a) Tekintsük az alábbi koordináta-transzformációt: $\begin{cases} \bar{x} = x + y \\ \bar{y} = x - y \end{cases}$

(b) Tekintsünk egy φ szögű forgatást a síkon. Az új koordináták: $\begin{cases} \bar{x} = x \cdot \cos(\varphi) + y \cdot \sin(\varphi) \\ \bar{y} = x \cdot (-\sin(\varphi)) + y \cdot \cos(\varphi) \end{cases}$

Legyen $\bar{\Omega} = \{(\bar{x}, \bar{y}) : (x, y) \in \Omega\}$, és definiáljuk a $v : \bar{\Omega} \rightarrow \mathbb{R}$ új függvényt:

$$v(\bar{x}, \bar{y}) := u(x, y).$$

Igazoljuk, hogy $\Delta v = 0$ az új koordinátákban az $\bar{\Omega}$ tartományban mindkét esetben.